

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP
ŁÓDZKIE 2025

STANOWISKO NR 16

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 27 listopada 2025 roku

**w sprawie propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej Wieloletnich Ram Finansowych
Unii Europejskiej na lata 2028–2034**

Konwent Marszałków Województw Rzeczypospolitej Polskiej docenia ambicje Komisji Europejskiej zmierzające do wsparcia silniejszej koordynacji między obszarami polityki oraz wysiłki na rzecz bardziej zharmonizowanych ram realizacji wszystkich programów i funduszy.

Konwent Marszałków Województw RP z niepokojem przyjmuje jednak propozycję rosnącego udziału instrumentów zarządzanych centralnie przez Komisję Europejską w WRF 2028-2034 i apeluje do Komisji Europejskiej o ponowną analizę przedstawionych projektów rozporządzeń WRF 2028-2034 oraz włączenie wszystkich zaangażowanych stron do negocjacji w sprawie struktury przyszłego budżetu unijnego. Konwent Marszałków Województw RP wskazuje bowiem, że realizacja postulatów KE dotyczących koordynacji i konsolidacji budżetu UE w perspektywie 2028-2034 nie może się odbywać kosztem władz regionalnych, jako kluczowych interesariuszy w kreowaniu i realizacji polityki rozwoju.

Konwent Marszałków Województw RP wyraża wolę kontynuacji wykonywania przez regiony strategicznej roli w realizacji celów Unii Europejskiej i domaga się zachowania ich funkcji instytucjonalnej w realizacji polityki spójności.

Konwent Marszałków Województw RP podkreśla, że osiągnięcie celów spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej określonych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz trwały rozwój i dobrobyt wszystkich mieszkańców UE w perspektywie długoterminowej, możliwe będą tylko pod warunkiem zapewnienia interwencji budżetu unijnego na całym terytorium UE. Zasady zarządzania budżetem UE na lata 2028–2034 powinny opierać się na ocenie potrzeb terytorialnych, aby zagwarantować przewidywalność i długoterminowe programowanie, w tym finansowanie dla wszystkich regionów.

Konwent Marszałków Województw RP popiera apel Komitetu Regionów wyrażony w rezolucji przyjętej jednogłośnie dnia 15 października 2025 r. skierowanej do Komisji Europejskiej, Rady Europejskiej i Parlamentu Europejskiego w obronie polityki spójności oraz jej lokalnego i regionalnego wymiaru. Samorządowcy z całej Unii wyrazili głębokie zaniepokojenie planami Komisji Europejskiej, które w konsekwencji marginalizują głos regionów i miast w planowaniu inwestycji.

Konwent Marszałków Województw RP podziela również postulaty wskazane przez Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej w stanowiskach z dnia 4 września 2025 r. w sprawie roli regionów we wdrażaniu Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2028-2034 oraz

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP ŁÓDZKIE 2025

w sprawie projektów rozporządzeń dotyczących Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2028-2034 opublikowanych przez Komisję Europejską 16 lipca br.

1. Polityka spójności jako fundament rozwoju UE

Konwent Marszałków Województw RP wskazuje, że polityka spójności pozostaje najważniejszym długoterminowym narzędziem wspierania konkurencyjności regionalnej, zrównoważonego rozwoju i włączenia społecznego w Unii Europejskiej. Powinna więc pozostać dostępna dla wszystkich terytoriów, z przydziałem środków finansowych dla wszystkich kategorii regionów. Ponadto, polityka spójności powinna nadal być **współtworzona oraz zarządzana we współpracy z władzami regionalnymi**.

W związku z tym Konwent Marszałków Województw RP apeluje o **wyodrębnienie większej alokacji dla polityki spójności w WRF 2028-2034**, w tym kopert regionalnych w celu dalszego niwelowania dysproporcji. W zmieniającym się świecie, pełnym wyzwań, w szczególności dotyczących bezpieczeństwa, adekwatna kwota wsparcia na rzecz polityki spójności jest kwestią priorytetową. **Metodyka podziału alokacji pomiędzy państwa członkowskie powinna uwzględnić fakt, że kraje leżące wzdłuż zewnętrznej wschodniej granicy UE znajdują się w strefie bezpośrednich działań mających na celu destabilizację całej Unii Europejskiej, a przez to mierzą się z wyjątkowymi zagrożeniami i wyzwaniami, które wymagają zaangażowania środków w politykę rozwoju.**

Konwent Marszałków Województw RP **apeluje** do Komisji Europejskiej o **dokonanie gruntownego przeglądu struktury i założeń zawartych w projektach rozporządzeń dotyczących budżetu na lata 2028-2034**. W rzeczywistości nie zapewniają one jasnych, prawnie wiążących gwarancji, że realizacja reform i inwestycji w ramach polityki spójności będzie kształtowana i realizowana we współpracy z regionami.

Tylko dzięki polityce ukierunkowanej terytorialnie, która wykorzystuje przewagę konkurencyjną regionów, dostosowuje się do specyficznych cech terytorialnych i wspiera budowanie potencjału w regionach, możliwe jest efektywne ukierunkowanie środków.

2. Plany Partnerstwa Krajowego i Regionalnego

Konwent Marszałków Województw RP wyraża wolę kontynuacji **odgrywania przez regiony strategicznej roli** w realizacji celów Unii Europejskiej i postuluje **zachowanie ich dotychczasowej funkcji instytucjonalnej** w realizacji polityki spójności. Konwent Marszałków RP wskazuje, że władze regionalne powinny być strategicznymi partnerami w ramach WRF 2028-2034, ponieważ są nie tylko interesariuszami i beneficjentami funduszy UE, ale przede wszystkim niezbędnymi podmiotami do realizacji reform i inwestycji w regionach.

Konwent Marszałków Województw RP podkreśla, że regiony w Polsce posiadają doświadczenie we wdrażaniu funduszy europejskich, sprawność instytucjonalną oraz są przygotowane do wyznaczania, jak i realizacji założonych celów. Regiony posiadają zdolność

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP ŁÓDZKIE 2025

sprawnego reagowania na wyzwania, w tym również te nagłe, których nie sposób przewidzieć z odpowiednim wyprzedzeniem.

W związku z powyższym, aby wykorzystać istotny potencjał instytucjonalny i doświadczenie regionów, **Konwent Marszałków Województw RP wnioskuje, aby państwo członkowskie było zobowiązane do utrzymania dotychczasowej roli regionów jako instytucji zarządzających, jeśli takie rozwiązania były stosowane w poprzednich perspektywach finansowych.**

W związku z powyższym, pakiet rozporządzeń polityki spójności na lata 2028-2034 powinien zostać uzupełniony o przepisy określające zregionalizowany model realizacji polityki spójności. Jednocześnie, KE powinna wprowadzić stosowne zachęty dla państw członkowskich do regionalizacji polityki spójności i powierzania regionom roli instytucji zarządzających, adekwatnie do struktury administracyjnej.

Konwent Marszałków Województw RP apeluje o zapewnienie, że w ramach Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego, każdy region będzie miał **zagwarantowany indywidualny rozdział regionalny**, w którym zostaną określone działania i inwestycje, odpowiadające na terytorialne wyzwania oraz ewentualnie towarzyszące im reformy. Takie rozwiązanie umożliwi faktyczną realizację założeń polityki spójności, poprzez zapewnienie regionom dostępu do funduszy europejskich w celu niwelowania dysproporcji pomiędzy nimi, a tym samym zapewnienie ich zrównoważonego rozwoju.

Konwent Marszałków Województw RP jest głęboko przekonany, że przygotowanie, negocjowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego nie powinno pozostawać w rękach rządów centralnych. Przeniesienie procesu decyzyjnego na szczebel krajowy, bez silnego zaangażowania regionów jest sprzeczne z podstawową zasadą pomocniczości, znacząco osłabi ugruntowane zarządzanie wielopoziomowe i stanowi poważną przeszkodę dla zasady partnerstwa.

Konwent Marszałków Województw RP wskazuje, że proces tworzenia, koordynacji, przepływu informacji i możliwości szybkiego reagowania na wyzwania, jakie stoją przed Unią Europejską, będzie bardzo utrudniony, gdy jeden dokument w postaci PPKR będzie zawierał wszystkie cele i narzędzia wykorzystywane w danym państwie członkowskim.

Konwent Marszałków Województw RP podkreśla również **konieczność terminowego uruchomienia kolejnego okresu programowania**, co ma kluczowe znaczenie dla wdrażania programów. Tymczasem założenie, że Plan będzie przyjmowany przez Radę UE wydłuży negocjacje i w konsekwencji zwiększy ryzyko opóźnień, a także ograniczy znacząco elastyczność jego zmian i dostosowywania do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych w przyszłości.

Konwent Marszałków Województw RP postuluje również o **rozważenie rezygnacji z przepisów, które nakładają na poszczególne instytucje zarządzające konieczność każdorazowego opiniowania przez Komitet Koordynacyjny kryteriów wyboru projektów.** Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że wystarczające jest przedstawianie kryteriów do zatwierdzenia Komitetowi Monitorującemu, w składzie którego znajdują się przedstawiciele

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP ŁÓDZKIE 2025

Komisji Europejskiej oraz strony rządowej (co zapewnia właściwą koordynację), jak i strony społecznej (co pozwala na realizację zasady partnerstwa). Wprowadzenie dodatkowej instytucji spowoduje wydłużenie i tak dość czasochłonnego procesu przy braku widocznych zalet tego rozwiązania. Konwent poddaje również w wątpliwość konieczność opiniowania procedur wyboru przez Komitet Monitorujący, jako rozwiązania nieznajdującego uzasadnienia w kontekście zakresu funkcji i odpowiedzialności instytucji zarządzających. Biorąc pod uwagę złożony i czasochłonny proces przygotowania strategii rozwoju terytorialnego Konwent Marszałków Województw RP wnioskuje o usunięcie zapisu wymagającego zatwierdzenia strategii przez Komitet Monitorujący.

3. System płatności i monitorowania

Konwent Marszałków Województw RP zwraca uwagę, że **kwota elastyczności wynosząca 25% alokacji** (art. 14) w ramach polityki spójności, jest **zdecydowanie za wysoka i stanowi realną blokadę przyznanych środków**, w praktyce uniemożliwiając poszczególnym państwom członkowskim racjonalne planowanie działań. Nie sposób nie odnieść się do dotychczasowych doświadczeń zdobytych podczas wdrażania obecnej perspektywy finansowej, która w swoich założeniach zawiera niższą kwotę elastyczności. W związku z powyższym, **Konwent Marszałków Województw RP wnioskuje o zmniejszenie kwoty elastyczności do poziomu co najwyżej 10% alokacji**, co pozwoli realizować reformy i inwestycje przyczyniające się do rozwoju regionalnego oraz zapewni przewidywalność planowania w regionach, w tym w strefach przygranicznych o podwyższonym ryzyku geopolitycznym.

Konwent Marszałków Województw RP wskazuje, że **proponowane poziomy zaliczek są niezadowalające**. Komisja Europejska przedstawiając budżet na lata 2028-2034 czerpała inspirację z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF). Natomiast w projekcie WRF na lata 2028-2034 nie zaproponowano zaliczek na poziomie zbliżonym do RRF.

Konwent Marszałków Województw RP zwraca także uwagę, że **zasada zaproponowana przez Komisję na poziomie n+10 miesięcy (art. 15) jest zbyt wymagająca** w porównaniu z obecną perspektywą finansową, która działa w oparciu o zasadę n+3/n+2. Tak restrykcyjne podejście może doprowadzić do ryzyka umorzenia środków już w pierwszym roku wdrażania, wywołując efekt domina i niwecząc dotychczasowe plany i założenia.

Konwent Marszałków Województw RP obawia się, że nowy system monitorowania wyników może skutkować podwójnym raportowaniem – zarówno wobec celów i kamieni milowych PPKR, jak i w ramach kontroli zarządczych oraz audytów zewnętrznych. Wprawdzie zgodnie z rozporządzeniem w sprawie PPKR, zarówno państwa członkowskie, jak i Komisja Europejska nie są zobowiązane do weryfikowania kosztów bazowych operacji (art. 58 i 60), natomiast państwa członkowskie będą zobowiązane do zbudowania właściwego systemu zarządzania i kontroli (art. 22).

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP ŁÓDZKIE 2025

Konwent Marszałków Województw RP apeluje o odejście od koncepcji, że niewdrożenie reform na poziomie centralnym mogłoby zablokować wnioski o płatność, jeśli reformy te nie należą do zakresu odpowiedzialności regionów.

Należy jasno rozróżnić odpowiedzialność za realizację reform systemowych, leżących w kompetencjach rządu centralnego, od realizacji inwestycji terytorialnych zarządzanych przez regiony.

4. Pomoc techniczna

Konwent Marszałków Województw RP zwraca również uwagę na zagrożenia wynikające z projektowanego **ograniczenia środków pomocy technicznej** oraz wprowadzenia niekorzystnych dla realizacji celów metodyki jej rozliczania i wypłacania. Pomoc techniczna stanowi niezbędne narzędzie skutecznej realizacji programów, gwarantujące sprawność instytucjonalną, wysoką jakość wdrażania projektów oraz efektywne wykorzystanie środków unijnych w regionach. Konwent Marszałków Województw RP z niepokojem zauważa, że zaprojektowany wstępnie poziom wartości alokacji dla PPKR niesie za sobą realne ryzyko znaczącego jakościowego obniżenia standardu obsługi wydatkowania środków europejskich.

Nowy model polityki spójności oparty na jednym Planie Partnerstwa Krajowego i Regionalnego dla danego państwa członkowskiego stanowi fundamentalną zmianę w całym systemie wdrażania, ingerując w dotychczas odrębne i niezależnie zarządzane polityki, a zatem oczywistym jest, że administrowanie w znacznie bardziej złożonym PPKR będzie wymagało większych zasobów. Wzrost obciążeń instytucjonalnych, wynikający z planowanego połączenia funduszy w jeden instrument PPKR, wymaga adekwatnego zwiększenia środków na wsparcie administracyjne.

Ograniczenie wydatków na pomoc techniczną do ryczałtu 3% (art.13) pozostaje w sprzeczności z kierunkiem wyznaczonym w komunikacie Komisji Europejskiej z dnia 16 lipca 2025 r. pt. „Dynamiczny budżet UE na miarę priorytetów przyszłości – Wieloletnie ramy finansowe 2028–2034”, w którym zwróciła uwagę na rosnące potrzeby instytucji unijnych wynikające z rozszerzającego się zakresu zadań, nowych wyzwań oraz dynamicznych zmian technologicznych i organizacyjnych.

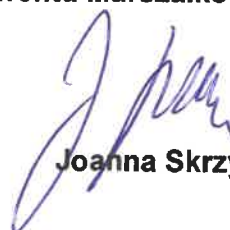
Ponadto Konwent Marszałków Województw RP pragnie zauważyć, że istotna część wydatków pomocy technicznej jest ponoszona w początkowej fazie wdrażania, kiedy konieczne jest zbudowanie systemu zarządzania i kontroli, uruchomienie naborów, ocena wniosków oraz zaangażowanie ekspertów, zaś zaproponowany nowy sposób wypłacania środków z pomocy technicznej, poprzez przekazywanie ich w ramach każdego wniosku o płatność składanego do Komisji Europejskiej, w wysokości 3% rozliczanych wydatków, wpłynie na realizację projektów pomocy technicznej. Konieczność finansowania tych działań z budżetów województw stanowiłaby poważne obciążenia dla samorządów.

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP
ŁÓDZKIE 2025

Konwent Marszałków Województw RP apeluje o podwyższenie maksymalnego poziomu pomocy technicznej co najmniej do 5% oraz zmianę sposobu wypłaty środków.

**Przewodnicząca
Konwentu Marszałków Województw RP**

Joanna Skrzydlewska

Stanowisko otrzymują:

1. Roberta Metsola, Przewodnicząca Parlamentu Europejskiego
2. Ursula von der Leyen, Przewodnicząca Komisji Europejskiej
3. Raffaele Fitto, Wiceprzewodniczący wykonawczy ds. spójności i reform, Komisja Europejska
4. Roxana Mînzatu, Wiceprzewodnicząca wykonawcza ds. praw socjalnych, umiejętności, pracy wysokiej jakości oraz do spraw gotowości
5. Piotr Serafin, Komisarz ds. budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych
6. Káta Tüttő, Przewodnicząca Europejskiego Komitetu Regionów

Stanowisko otrzymują do wiadomości:

1. Donald Tusk, Prezes Rady Ministrów
2. Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej
3. Jacek Karnowski, Sekretarz Stanu, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej